

શોધ યોજના ગુજરાત (SHODH Scheme Gujarat)

1. પ્રસ્તાવના અને યોજનાનું વ્યૂહાત્મક મહત્વ

ગુજરાત સરકાર દ્વારા ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે ગુણવત્તાયુક્ત સંશોધનને વેગ આપવા માટે 'શોધ' (SHODH - Scheme Of Developing High quality research) યોજના અમલમાં મૂકવામાં આવી છે. સાંપ્રત સમયમાં સંશોધન (Research) અને નવીનીકરણ (Innovation) વગર કોઈ પણ રાષ્ટ્ર કે રાજ્યનો સર્વાંગી વિકાસ અશક્ય છે. ગુજરાતને 'મેન્યુફેક્ચરિંગ હબ' બનાવવા અને રાજ્યના અર્થતંત્રને \$1 ટ્રિલિયન ઇકોનોમી તરફ લઈ જવાના લક્ષ્યને હાંસલ કરવા માટે આ યોજના પાયાનું કામ કરે છે. રાજ્યની યુનિવર્સિટીઓના તેજસ્વી સંશોધકો આર્થિક ચિંતા વગર નવા વિચારો પર કાર્ય કરી શકે અને રાજ્યના વિકાસમાં યોગદાન આપી શકે તે આ યોજનાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય છે.

2. વહીવટી માળખું અને પાયાની વિગતો (Administrative Structure & Basic Details)

યોજનાના સફળ અમલીકરણ માટે શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા નીચે મુજબનું વહીવટી માળખું નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું છે:

- યોજનાનું પૂરું નામ: શોધ - SHODH (Scheme Of Developing High quality research).
- અમલ કરનાર વિભાગ: શિક્ષણ વિભાગ, ગુજરાત સરકાર.
- નોડલ એજન્સી: નોલેજ કોન્સોર્ટિયમ ઓફ ગુજરાત (KCG), અમદાવાદ.
- મહત્વના સરકારી ઠરાવો (GR):
 - પ્રારંભિક ઠરાવની તારીખ: ૦૫/૦૮/૨૦૧૯.
 - સુધારેલ ઠરાવ (પાત્રતા અને કેટેગરી અંગે): ૦૭/૦૧/૨૦૨૧.

3. પાત્રતાના ધોરણો અને સરખામણી

આ યોજના હેઠળ સહાય મેળવવા માટે વિદ્યાર્થીએ શૈક્ષણિક લાયકાત અને સંસ્થાની પાત્રતાના ચોક્કસ ધોરણો પૂર્ણ કરવાના રહે છે. ખાસ નોંધવું કે, રાષ્ટ્રીય કક્ષાની સંસ્થાઓ (National Level Institutions) માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓ આ રાજ્ય સ્તરની યોજના માટે પાત્ર નથી.

પાત્રતાની મુખ્ય શરતો:

- Ph.D. માં પ્રવેશ ૦૧/૦૭/૨૦૧૯ પછી થયેલો હોવો જોઈએ.

- વિદ્યાર્થી ગુજરાતની માન્ય સરકારી (Government), સેક્ટોરલ (Sectoral - દા.ત. GNLU, NFSU) અથવા ખાનગી (Private) યુનિવર્સિટીમાં 'ફૂલ ટાઈમ' (Full Time) Ph.D. કરતો હોવો જોઈએ.
- કોઈ પણ પ્રકારની નોકરી કરતા કે અન્ય આવક મેળવતા વિદ્યાર્થીઓ આ યોજના માટે પાત્ર નથી.

જૂના અને સુધારેલ ઠરાવ વચ્ચેની સરખામણી:

વિગત	જૂનો ઠરાવ (૦૫/૦૮/૨૦૧૯)	સુધારેલ ઠરાવ (૦૭/૦૧/૨૦૨૧)
સામાન્ય કેટેગરી	૫૫% ગુણ	૫૫% ગુણ (ગ્રેસિંગ અને રાઉન્ડ-ઓફ કર્યા સિવાય)
અનામત કેટેગરી (SC/ST)	૫૦% ગુણ (૫% છૂટછાટ)	૫૦% ગુણ (ગ્રેસિંગ અને રાઉન્ડ-ઓફ કર્યા સિવાય)
નવી ઉમેરાયેલ કેટેગરી	-	OBC (Non-Creamy Layer), EWS અને PH (દિવ્યાંગ)

"So What?" Layer: આ સુધારા દ્વારા સરકારે OBC, EWS અને PH કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓને પણ ૫% ની છૂટછાટ આપી (૫૦% ગુણ સાથે) આર્થિક સહાયના દાયરામાં લાવીને યોજનાને વધુ સર્વગ્રાહી બનાવી છે. પાત્રતા ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓને મળવાપાત્ર આર્થિક સહાયનું માળખું નીચે મુજબ છે.

GPSC | GSSSB | GPSSB | POLICE | TET-TAT

ONLINE MOCK TEST

JOIN OUR COMPLETE COURSE + MOCK TEST SERIES

READ MORE www.examconnect.in

JOIN FREE

4. આર્થિક સહાયનું માળખું

ટોપિક ટેસ્ટ | મોક ટેસ્ટ | સ્ટડી મટિરિયલ્સ | લેટેસ્ટ સરકારી નોકરીની માહિતી |

કલિક: www.examconnect.in

પસંદગી પામેલા સંશોધકોને સંશોધન કાર્ય માટે ઉદાર આર્થિક સહાય પૂરી પાડવામાં આવે છે:

- માસિક સ્ટાઇપેન્ડ: ₹૧૫,૦૦૦ (પ્રતિ માસ).
- વાર્ષિક આકસ્મિક ખર્ચ (Contingency): ₹૨૦,૦૦૦ (વર્ષમાં એક વાર - પુસ્તકો, સાધનો, ટ્રાવેલિંગ માટે).
- સમયગાળો: વધુમાં વધુ ૨ વર્ષ સુધી અથવા Ph.D. થીસીસ સબમિટ થાય ત્યાં સુધી.
- ચુકવણીની પદ્ધતિ: સહાયની રકમ ડાયરેક્ટ બેનિફિટ ટ્રાન્સફર (DBT) દ્વારા સીધી વિદ્યાર્થીના બેંક ખાતામાં જમા કરવામાં આવે છે.

આર્થિક સહાય મેળવ્યા પછી વિદ્યાર્થીએ સંશોધનની ગુણવત્તા અને શિસ્ત જાળવવા માટે સરકારની કેટલીક શરતોનું પાલન કરવું અનિવાર્ય છે.

5. શરતો, હાજરી અને શિસ્ત

યોજના હેઠળ મળતી સહાય વિદ્યાર્થીની પ્રગતિ અને હાજરી સાથે સીધી જોડાયેલી છે:

- હાજરી: વિદ્યાર્થીની ૭૫% હાજરી ફરજિયાત છે, જેની નોંધણી Mobile Attendance System (MAS) દ્વારા દર મહિને કરવાની રહે છે.
- અન્ય શિષ્યવૃત્તિ: જો વિદ્યાર્થી UGC, રાજીવ ગાંધી ફેલોશિપ કે અન્ય કોઈ પણ કેન્દ્રીય/રાજ્ય શિષ્યવૃત્તિ મેળવતો હોય, તો આ યોજનાનો લાભ મળશે નહીં.
- રિપોર્ટ સબમિશન:
 - માસિક: 'કન્ટીન્યુઅસ ઇવેલ્યુએશન રિપોર્ટ' (Continuous Evaluation Report) ગાઈડ દ્વારા પ્રમાણિત કરાવી KCG ને મોકલવો.
 - ૬ માસિક: દર છ મહિને RDC (Research Development Committee) સમક્ષ 'પ્રોગ્રેસ રિપોર્ટ' રજૂ કરી તેની નકલ જમા કરાવવી.
- દંડની જોગવાઈ: જો Ph.D. અધૂરું છોડવામાં આવે કે ગેરહાજર રહેવામાં આવે તો મેળવેલી રકમ ૧૨% વ્યાજ સાથે પરત કરવાની રહેશે. ખોટી વિગતો કે છેતરપિંડીના કિસ્સામાં ૧૮% દંડનીય વ્યાજ વસૂલવામાં આવશે.

6. અરજી અને પસંદગી પ્રક્રિયા

સંપૂર્ણ પ્રક્રિયા પારદર્શક અને ઉચ્ચ સ્તરીય નિષ્ણાતોની દેખરેખ હેઠળ થાય છે:

- અરજી: વિદ્યાર્થીએ KCG ના ઓનલાઈન પોર્ટલ પર અરજી કરવાની રહે છે, જેમાં HOD અને ગાઈડનું પ્રમાણપત્ર અનિવાર્ય છે.
- સ્કુટીની કમિટી: અરજીઓની ચકાસણી માટે નીચે મુજબના સભ્યોની સમિતિ રચવામાં આવે છે:

ટોપિક ટેસ્ટ | મોક ટેસ્ટ | સ્ટડી મટિરિયલ્સ | લેટેસ્ટ સરકારી નોકરીની માહિતી |

કલ્લક: www.examconnect.in

- IIM-અમદાવાદના પ્રતિનિધિ સભ્ય.
 - IIT-ગાંધીનગરના પ્રતિનિધિ સભ્ય.
 - ફિઝિકલ રીસર્ચ લેબોરેટરી (PRL) ના પ્રતિનિધિ સભ્ય.
 - ગુજરાતના બે પ્રતિષ્ઠિત શિક્ષણવિદો.
 - KCG ના અધિકારી/મેમ્બર સેક્રેટરી.
- પસંદગીનો આધાર: સંશોધનના વિષયવસ્તુની ગુણવત્તા અને તેની સામાજિક-આર્થિક ઉપયોગિતા.

7. પરીક્ષાલક્ષી મહત્વના તથ્યો

- યોજનાનું પૂરું નામ: SHODH - Scheme Of Developing High quality research.
- નોડલ એજન્સી: KCG (Knowledge Consortium of Gujarat), અમદાવાદ.
- કુલ વાર્ષિક સહાય ગણતરી: (₹૧૫,૦૦૦ x ૧૨ માસ) + ₹૨૦,૦૦૦ = ₹૨,૦૦,૦૦૦.
- પાત્રતા માટેના લઘુત્તમ ગુણ: ૫૫% (સામાન્ય) / ૫૦% (SC, ST, OBC, EWS, PH) - ગ્રેસિંગ કે રાઉન્ડ-ઓફ સિવાય.
- મહત્તમ સહાયનો સમયગાળો: ૨ વર્ષ.
- હાજરી સિસ્ટમ: MAS (Mobile Attendance System).
- Ph.D. અધૂરું છોડવા પર વ્યાજ દર: ૧૨%; છેતરપિંડીના કિસ્સામાં: ૧૮%.
- બજેટ જોગવાઈ: માઈનોર રીસર્ચ ગ્રાન્ટ પ્રોજેક્ટના વાર્ષિક બજેટના ૧% રકમ.
- અપાત્ર સંસ્થાઓ: રાષ્ટ્રીય કક્ષાની સંસ્થાઓ (IIT, IIM વગેરે) ના વિદ્યાર્થીઓ.